

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagost)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

La reventada del Roghi. -- Entrada triomfal de Muley Hafid á Fez

Un' altra victoria com aquesta, y l' imperi del Marroch se queda... sense caps.

Aquest número ha passat per la censura gubernativa.

No's dirà pas que á la cuyna ministerial se vis qui á la descuidada. Estém tot just á darrers d' Agost y ja l' quefe de cuyners ens ha donat el menú de tiberis que, lo més aviat, no han de celebrarse fins al vinent Octubre.

Será el primer de la serie, si las noticias que sobre l' assumpt circulan son exactas, l' obertura de les Corts.

Aquest moment, sempre trascendental, però molt més en les actuals circumstancies, s' anuncia pel dia 1 ó pel 4 d' Octubre.

Per qué precisament aquests días y no altres? Y sobre tot, per qué, si l' acte inaugural no se celebra l' hu, s' ha de deixar pel quatre y no pot tenir lloc el dos?

Misteris son aquests qu' escapan á la nostra penetració d' espanyols rasons, pero que forsolament han d' intrigaros, com intrigarán de segur al discret lector que per experiència sab que en política tot té'l seu valor y la seva importància.

De totes maneres, sigui l' dia 1, sigui l' dia 4, la qüestió es que las Corts se reobrirán el mes d' Octubre y inmediatament se posaran á fer feyna.

Ab arreglo al menú qu' hem dit, el primer plat que s' durá á taula serà l' projecte d' Administració local, menjar ja tastat y coneget, y fins discutit y criticat, en la passada legislatura.

Compareixerán després els pressupostos pera l' any 1910, en els quals diuen que l' senyor Bérriz ha introduït novetats maravillosas que han de deixarnos de pedra.

Per fi, y això es potser lo més interessant del programa, se discutirà —si las oposicions ho volen— tot lo referent á Melilla, donchs per aquella època, es dir, per primers d' Octubre, creu el Gobern qu' està ja realitzada la seva missió al nort d' África y no hi haurà, per lo tant, inconvenient en sometre la seva gestió al contrast de la critica.

Que l' petit calendari es bonich no hi ha per qué ocultarlo, pero d' ell cab preguntar, com de tots els calendaris:

¿Serán veritat aquests pronòstics?

Y, com també en tots ells sol ferse, podem donar-nos nosaltres mateixos aquella célebre resposta: ¡Déu sobre tot!

PIF-PAF

Consideracions de l' hora

NA ploma amiga insinuava, l' altre dia, que la dreta catalana, els elements de *La Veu*, sentien una mal dissimulada complacencia per la suspensió d'*El Poble Català*. Permeteu-me que ho dubti; perquaqueixa complacencia indicaria un desconeixement absolut del propi catalanisme com a força nacional.

Deixem de banda les consideracions qu' ens suggeriria l'allargament de la suspensió d'*El Poble* com a final d' una etapa de Catalunya, ja que, sense diari, l' esquerra catalanista no existiria tampoc; anem a considerar avui les coses únicament desd' el costat dels interessos de la Lliga.

Es un principi a totes hores retret, jo en diria el principi fonamental del catalanisme, el de calificar aquesta escola d' agrupació nacional i no política, es dir, reunio y encoblatament de catalans p' el sol interès de Catalunya, prescindint en absolut de tota caracterisió comunal en lo referent a idees polítiques, a major o menor grau de llibertat pública. Aquella indiferència afectada p' els de la Lliga en quant a les formes de govern, la proclamaven ja també en quant a la qüestió dretes i esquerres abans que l' evolució natural progressiva del nostre moviment portés la formació de l' esquerra com a parcialitat concreta.

La formació de l' esquerra va esser d' un gran benefici pera el catalanisme considerat desde el punt de vista de l' opinió corrent espanyola. Per qué? Perquè l' esquerra va contribuir a desfer aquella interessada calificació de clerical i retrògrada atribuïda com a nota general a tot el catalanisme.—Dit sia de pas, els ignorants qui han parlat de separacionisme referint-se al passat moviment revolucionari oblidaren qu' havíem convingut en que tots nosaltres éremos clergicals i homes de reacció... Qu' en fa dir de coses l' odi imbècill!—L' esquerra, doncs, com deia, va nacionalizar de ple el catalanisme. Un dretista, un home de *La Veu* o de la Lliga, si bé com a catòlic, o com a conservador, o com a reaccionari, podia veure am disgust les doctrines d'*El Poble* o les nostres, com a català havia de veure am gust que fins aqueixes avançades del pensament de Catalunya se manifestessin en català i qu' els homes d' esquerra i d' extrema esquerra s' ajuntessin en solidaritat amb els dretaires sempre que's tractés de Catalunya, interès superior a tota parcialitat. La força meteixa de l' agrupació solidaria neixia de la diversitat de colors. Al decidir-se el cop, aqueixa gama era l' excusa de l' operació acaparadora, perquè pressuposava la representació de tots els matisos del pensament polític contemporani dins l' interès comú de Catalunya. Si a Catalunya, com per tot arreu, hi tenia d' haver dretes i esquerres, qui dubta que convenia anar extenent a unes i altres la condició de catalanitat a fi de que quan parlessin totes aquella fos veritablement la veu de Catalunya? Si l' enemic se caracterisava precisament per una atracció de les

classes dites populars amb el mirall del radicallisme, ¿com se podria contrarrestar aqueixa acció anti-catalana més qu' establint un radicalisme català qui les ajuntes al gran moviment salvador? Una de dues: o la Solidaritat no era una passa endavant, o ella implicava la coexistència d' esquerres i dretes. Això es de sentit comú. I quant més fortes serien aqueixes dretes i aqueixes esquerres, més forta seria la Solidaritat i més forta seria Catalunya. Dretistes i esquerristes catalans podríem lluitar interiorment sota el respectiu penó polític; però exteriorment apareixeríem units i coherent, catalans pur, i quan s' ens combatrà en concret seria Catalunya lo combatent, i no la doctrina A o B d' una restricció escola.

Recordeu que fins va esser un tòpic allò de: *l' catalanisme no es un partit polític*. ¿Qué volia dir això, senyors de la dreta? O la frase no tenia sentit, o indicava la conglomeració de ciutadans units per un vincle nacional, ètnic, superior a les enemistats i fins als odys individuals i de principi. «No's va retreure l' unió dels catòlics i protestants d' Alemanya sempre que's tractava dels supremes interessos de l'imperi?

Senyors de la dreta: parlem clars. La complacència vostra per l' anatema caigut damunt el diari català d' esquerres es una complacència suïcia. El catalanisme exclusivament de dreta, representat exclusivament per un diari conservador, no es el *catalanisme*; es un *conservadurisme català*. I per altra

Serenitat

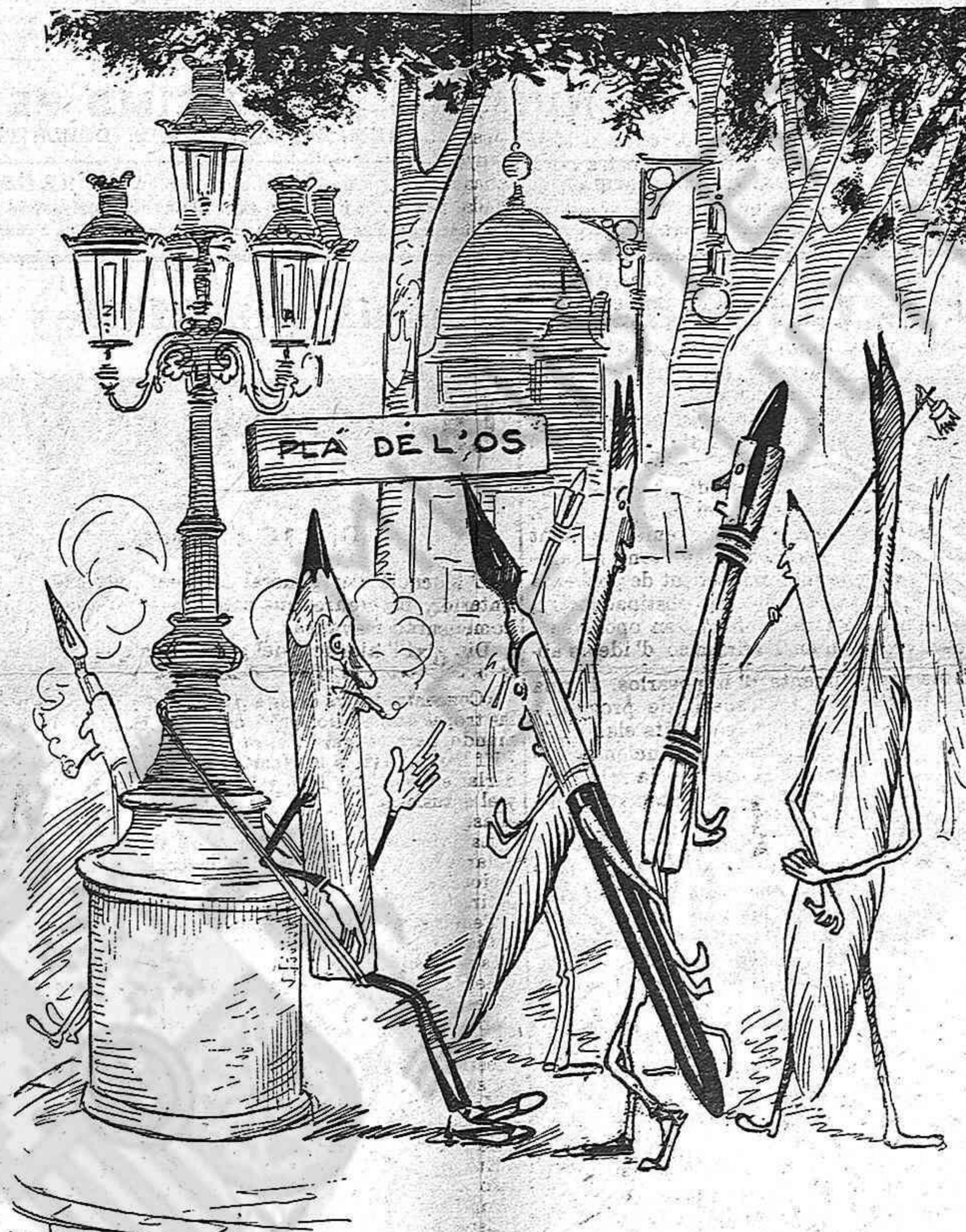

om als darrers d' Agost; fa, donchs, ja un mes dels successos sangstants que tingueren per teatre Barcelona y de la revolta que trastornà durant vuit dies la vida de tota la nostra Catalunya. Ha passat prou temps pera que puga parlar-se del assumptu ab serenitat, jutjantlo sense passió y analisantlo sense prejudicis de cap mena.

Es hora de parlarne ab imparcial criteri y de condemnar severament lo censurable; es ya extenporaní el protestar ab una indignació que pot semblar duptosa. Als primers moments, fumejants encare els edificis incendiats, sangnats les ferides obertes, intens el pànic ocasionat y vius els horrors de la revolta, era comprensible que 'ls esperits fortament impresionats s' apressessin á protestar intensament; las protestas d' un mes després tenen regust de cosa passada; de cumpliment *pro forma*, de comunicació oficinales; no tenen vibració, y quins tinguin á la seva mà el poguerlos evitar deu-fro.

Condemnar tot lo que de censurable ocorregué aquells días ho fan ja totes las conciencias honradas.

Eynas en vaga

—¿Qué eschrich, dius?... Cartas á la familia. Y tú ¿qué pintas?

—La cigonya!...

part, ¿pot esser indiferent pera Catalunya que hi haja a Barcelona un sol diari català o que n'hi haja dos? La desaparició d' un d'ells, serà o no un positiu i evident retrocés, que no deixarfen de senyalar i aprofitar am raó no els adversaris de l' esquerres, sinó els adversaris del catalanisme? Perquè no seria l' esquerre qui patiria, ja qu' ella meteixa té a Barcelona altres ben intensos representants en la premsa; sinó precisament el catalanisme.

Quan el bisbe va prohibir *El Poble Català*, la mateixa complacència dels homes de dreta va notar-se. Però no una complacència de catòlics davant el senyalament de l' error; sinó una esperança secreta de qu' el cop de les iries episcopals acabés am la vida del diari ferit, ja que's sentia, en el fons, que la majoria dels catalanistes era encara confessional, fermament catòlica, i qu' un diari radical en català tenia encara, *aforadament*, la vida impossible a Barcelona...

Crec qu' els moments actuals, de fonda crisi, han de portar una hora de seny i meditació pera tots els catalans i pera tots els catalanistes; però sobre tot pera els catalanistes de dreta. Perquè les idees radicals i moderníssimes, com que són mondiales, internacionals, supernacionals, superiors a les condicions de raça o de país, no poden morir; troben la força en les arrels meteixes de l' humanitat, de l' espai, del temps; però el catalanisme, essencialment nacional i concret, es una flor que les ventades massa fortes podrien arrancar de l' arbre, sobre tot per culpa d' algun inconsiderat jardiner...

GABRIEL ALOMAR

dias y no hi ha cap necessitat d' exteriorisar per por ó per afany de notorietat. Al seu temps el ferro fou en alguns un deber; després, podrà resultar en altres una baixesa.

En temps oportú la Lliga va fer un manifest que 'ns guardarem de criticar; si nosaltres perteneixessim á la dreta regionalista y fossim com ells, també l' firmariam. Lo que 'ns dol és que la esquerre no hagi dit també la seva opinió de una manera valenta; creyem que sense por de cap mena pot proclamar-se ab sinceritat una opinió honrada. Es clar qu' en les actuals circumstancies els que protestan tenen al seu destrés la salvaguarda de l' autoritat y els que volen rahonar serenament tenen l' ull vigilant de la censura que 'ls acobarda, pero nosaltres tenim fè en la rectitud de la justicia y la fortalesa de la veritat, y estém segurs de que una manifestació sincerament honrada de la esquerre que servís d' escut á les ideas lliberals contra possibles excessos d' una probable reacció, fòra unànimement respectada per tothom.

Ténim un partit republicà numeros, fort, honrat que res té que veure ab els excessos d' aquells dies; ténim una opinió liberal intensa, robusta, enemiga de tota mena de demagogies, y aquest partit repulsa y aquesta opinió liberal no deuen restar acobardades ni avergonyidas: qui no l' ha fet no la tem; ab serenitat y ab enteresa deuen alsar el cap pera continuar com sempre defensant la Llibertat y la Justicia, segures de que á tan nobles empreses no hi ha de posar obstacles la censura gubernativa.

JEPH DE JESUS

La nació de las guerras

El amor al trabajo, no el amor á la guerra, es el que debemos fomentar todos los que de veras estimemos esta exaltada y empobrecida patria. Harto vivo está aquí el espíritu aventurero, para que se lo favorezca y se lo avive.

Pi y Margall.

No en aquest el moment propici pera certa mena de comentaris. El llibell vermell, sever, vigila... Pero b' no será permés fullejar el llibre de la Historia d' Espanya y portar algunes notícies interessants á las columnas d' aquest semanari.

Es l' Espanya la nació de las guerras, una de las nacions que més guerras han sostingut. La escassetat de noms espanyols en las llistas d' or dels homes de ciencia, dels inventors, dels exploradors, dels héroes del saber, está llargament compensada per l' abundor de noms espanyols en las llistas dels guerriers, dels conquistadores, dels héroes de la sanch. Obriu la Historia d' Espanya, y en cada página hi trobareu las lletres vermelles de la descripció d' una gloriosa batalla.

Pera adquirir el convenciment de que l' Espanya es la nació de las guerras, n' hi haurà prou ab fer la relació de las campañas bélicas que hi ha hagut de principis del segle XIX ensa. Nosaltres hem fet una llista, que 'ns sembla bastant completa, y que ab el permis de la censura oferírem als nostres lectors. Aquí la tenen:

Guerras, campañas y lluytas desde 1801 ensa: Guerra contra 'ls inglesos, ab la derrota de Trafalgar (any 1805).

Guerra de la Independència (any 1808).

Guerras separatistes de las colonias americanas.

Moviment revolucionari del any 1820.

Nova invasió francesa del any 1823.

Reacció sanguinaria dels apostòlics.

Guerra carlina dels set anys.

Guerra carlina del 48 á Catalunya.

Llarga serie de pronunciaments, reaccions, motins y bullangas.

Guerra del África de 1859-1860.

Expedició de reconquesta á Santo Domingo.

Expedició á Méjich.

Expedició contra las Repùblicas americanas del Pacífic.

Expedició á la Coninxina.

Revolució de Setembre, ab la batalla d' Alcolea.

Nova guerra carlina.

Sublevació cantonal.

Insurrecció de Cuba dels deu anys.

Campanya de Melilla del 1893.

Nova insurrecció de Cuba.

Insurrecció de Filipinas.

Guerra ab els Estats Units.

Expedició á Casablanca.

Guerra actual del Riff.

Aquestes son las empresas bélicas d' Espanya durante una mica més d' un segle. Els resultats de la política guerrera estan á la vista de tothom.

FULMEN

ESDE Paris, ahont actualment se troba, en Moret ha telegrafiat á un amic seu de Madrid, participant que gosa de perfecta salut y qu' està més animós y ab més ganas de traballar que mai. Pels esperits superficials, aquest telegrama no vol dir res; pero pels observadors aguts y que saben llegir entre línies, vol dir molt.

Dins del breu despai telegràfic de don Segismón se troba dues coses, de las quals no sabem quina es la més significativa.

Primera: Hi ha un avis á n' en Maura pera que 's recordi de que l' seu hereu forós, encare que au-sent d' aquí, té fixa la vista á Espanya y està á tot' hora a punt de corre allá ahont se 'l necessiti, encare que sigui... á la Presidència del Gobern.

Segona: Es un toc d' encoratjament als seus amics que ja comensavan á creure's qu' en Moret els havia abandonat y que si desitjavau—que sí que ho desitjan—tornar al poder, era precís que 's busquin un altre quefe.

Poden, donchs, estar tots tranquil·s.

Don Segismón se troba perfectament y en disposició de tornar á fernos felissos.

Quin pes s' haurà tret de sobre el país al enterar-se de tan fausta noticia...

De Las Palmas s' ha rebut un telegrama oficial, participant que ha sigut detinguda la barca *Soledad*, que portava catorze caixas de cartutxos de fusell y varius saquets de pólvora.

Com que l' nom de la embarcació es ben espanyol, se 'ns ocurreix preguntar:

¿Aniria posser el contrabando de la *Soledad* destinat als riffenyos que cabalment lluytan contra Espanya?

En aquest cas, bona ocasió pera aprofitar aquella frase que l' Ayala va posar al final d' una comèdia seva:

«¡Qué espantosa *Soledad*!»

Llegeixo:

«Han arribat á Tá

Quan en Macià del Real va enviar al Congrés aqueu famós document acusant al Gobern de no recordar quantes coses ab motiu de la subasta de la esquadra, desseguida varem dirlo: Aquest senyor seu à galet.

Y tant com hi ben!

Ell mateix acaba de confessárnoslo ara, al rebre el compte que per serveys professionals li ha presentat el senyor Sol i Ortega.

—Cóm s'entén? —dium que ha dit l'atributat auditor de Marina: —Això haig de pagar?

Naturalment —li han respondit. Si l'advocat se'n va i Ortega ha traballat, just es que cobri.

—Es que jo, al acudir à n'ell, no cridava à l'advocat, sinó al home polítich!...

La réplica del senyor Macià dona una perfecta idea del estat d'ignorència en que vivia.

Vaja, vaja presentant denuncias saragateras, que ell s'imagina que son patriòtiques y levantadas, y críandat advocats.

Ja li dirán de missas.

Y de comptes.

Dissapte passat va caure damunt de Barcelona un xàfach espantós; una veritable màngega d'aigua que va inundar-nos de H₂O.

Es natural...

Així havia de ser.

La fogositat, l'ardència, no poden durar eternament en cap país, per meridional que sigui.

Nosaltres ja ho vejam venir que tot això, al títim, s'aygualirà.

Dimecres va morir don Joseph Magrinyà y Soler, pare del popular regidor pel districte de la Barceloneta don Francisco Magrinyà y Cafiellas.

Serveixin aquestes ratlles per expressar al nostre bon amic el sentiment que 'ns ha causat la immensa desgracia que avuy l'affigeix.

ALELLA, 23 d'agost

Els elements de la colònia veraniega (com ells s'anomenen) capitanejats per un tal Quimet Pol, desafiant les circumstàncies que estem passant y à pesar de las dugas pedregades que han arrasat las vinyes, s'han proposat divertir-se à costas del poble y per desgracia ho han conegut en part. Desde un principi semblà que aquesta festa no s'farà per causa de la enèrgica protesta de tres dels massips de la festa de Sant Feliu, pro el tal senyor Pol ajudat per el quart massip, foraster per més senyans, ha anat fent les negociacions en secret, hasta que el dijous dia 19 van donar à veu pública l'anunci de la festa y van dir que l'mateix dia arribaria l'envelat.

Pero un cop arreglat tot resultat aquesta festa una veradera calamitat, perque en primer lloc les cadiras del envelat las van fer pagar à tres pessetes tots dos dies de festa que eran els dies 21 y 22, ademés la nit del dia 21 à causa del temporal d'aigua no van poguer ballar y per últim desastre vingué l'ball de rams à la tarda del dia 22 que s'tingué de repetir à la nit, per mor de la gran cantitat de rams que va quedar. Tot això unit ab la abstinença dels joves del poble vingué a accentuar un desastre en tota la línia; de mode que 'ls mateixos iniciadors no's van atrevir à ballar. En resum, en aquesta festa s'han demonstrat dues coses: que 'ls joves d'Alella tenen suficient sentit comú per abstenir-se de divertir-se mentre els seus germanos s'atenen al Riff y que 'ls senyors que tan diuen estimar al poble d'Alella han preferit divertir-se que recullir els diners que han gastat ballant y enviarlos als fills d'Alella que estan patint a Melilla.

ESPURNAS

Desde fa un grapat de mesos, tan per terra com per mar, les entrades de turistes à Espanya no paran mai. Ara 'n venen d'Inglaterra, ara dels païssos frances, ara de la bella Itàlia, ara del llunyà Ultramar.

Per xó, ab orgull podém dirlo, també per la nostra part sabém està à la reciprocitat, tornantlos el bé que 'ns fan. Ells ens envien turistes de totes classes y edats? Aquí 'ls enviem toreros. De modo que... estem en pau.

En Montero Ríos calla, en Romanones fa 'l met, en Canalejas ni piula, don Valerià no diu res. Tots estan muts com un tronxo, imaginantse potser que 'l país no vol sentirlos. ...Y no van gens malament.

Jo may reliscava en res: ni en las aceras més llises, ni ab peladuras de ceba, ni trepitjant pells de cindria. Mes Jay! un dia fatal, quan menos m'ho presumia, tot omplint ignorantement quatre modestas quartilllas, vaig topà ab un llapis roig que un senyà à la mà tenia y jallí sí que vaig donar la reliscada del sigle!...

La boca de Mar Xica ben prompte serà un canal. A Mar Xica hi van tres dragas. Mar Xica està aixís y aixás.

—Prò qu'és aquesta Mar Xica? No resulta un poch extrany que sent tan xica com contan interessi en grau tan alt? —Déixat de filosofías; si es xica, ja creixerà. —No recordas aquell ditxo que diu: *Els xics se fan grans?*

C. GUMÀ

TASCA

QUAN hagi passat aquest entrebanc en la evolució ascendent de Barcelona, quan la normalitat torni à regnar en tots els ordres polítics y socials de la nostra vida, quan el parentescis sigui ja clos, tornaràm à rependre serenament, pausadament, sense neuróticas impaciencies, la tasca de bastir la Ciutat catalana, sobre 'ls amples y solits fonaments del civilisme y del sentit juridich.

Llavors, totes las malsanas y térbolas passions que s'han desencadenat damunt de la nostra terra, interrompen la nostra obra d'exaltament de la conciència ciutadana, ja s'haurán esvahit. Ja no 'n quedará rastre dels habilitats maniobrar dels polítics à la menuda, que aprofitan els moments de crisis colectiva, pera desviar las aygas de l'opinió desorientada vers el molí que explotan. Ningú se'n recordarà dels que volen fer arma de dominació, pera servir-se à favor d'un determinat grup polític, del esporuguiment que regna en els primers instants de passada la crisi. La interessada exhibició dels espartall del vandalisme, pera captar els vots dels temerosos, provocarà solament la despectiva rialla dels ciutadans retornats à la posició d'equilibri interior. Y haurà arribat la nostra hora, l'hora dels que no entenem la política com l'art de dominar, de conquerir el poder, sigui com sigui, valentse de totes las habilitats, fent escaló de totes las contingències, explotant interessadament, indistintament, las desgracias y las venturas, posant à contribució las baixas passions colectivas; sinó que considerem que la política es l'acció persistent, desinteressada, pera conduir un poble à sempre més alta civilitat, pera aixecar cada dia, més el nivell de la seva conciència colectiva.

La nostra tasca, aquesta tasca de serenitat, de lleialtat, es penosa y difícil, perque l'entrebanca à tota hora, ab las llurs maniobras, ademés dels petits mercaders de la política à la menuda, els altres que forman en els extrems oposats del camp polítich. Aquests, per temporàniament ó per conveniència, tant els ultra blancks com els ultra roigs, son propagadores y enaltidores d'una mateixa actitud de perpetua violència. Violència en el tancar-se obstinadament, incomprendisivament, à tota evolució, en oposar-se à tota mudanza; violència en l'affirmació d'ideals absoluts y en els procediments d'imposarlos. L'una produeix l'hostilitat à tot esperit de progrés, a tot intent d'introduir en la llei escrita els principis que va elaborar seguidament la conciència humana y son ja substancial de la conciència colectiva; l'altra conduceix à l'agitació per l'agitació, als histterismes d'estípols revoltats.

Quina es causa de l'altra? Fora difícil determinar-ho. Son tan idènticas, en el fons, aquestes dues violències tan aparentment contraposades, que poden considerar-se com manifestacions d'un mateix esperit simplista, d'una mateixa dogmàtica, intranxigent, concepció de la vida colectiva, pero accionant en las dues oposades direccions de l'humanitat naturalista; la conservadora y la renovadora. Y així pot dirse que aquestes dues violències son alhora, mítuament, causa y efecte, acció y reacció l'una de l'altra.

El fi principal de la nostra tasca, que es el d'enllayar el nostre poble à plenitud de civilitat, el de capacitar-lo per ascendir serenament, ab tota seguretat y firmesa, pel camí de la seva progressiva evolució, ens imposa l' deber de combatre igualment aquestes dues actituds de violència sistemàtica. D'una banda hem d'affirmar una vegada més, que es empresa folla, entossudir-se en voler mantenir els pobles en absoluta immovilitat, detenint la marxa llur vers sempre superior destins, perque l'immobilització es contraria à las leyes que regeixen tota la vida, així la de las últimas espècies de sers organitzats, com la de las societats humanas, y sola en la mort es ahont se troba l'immovilitat. D'altra banda, hem d'infundir en la multitut la plena conciència de que 'l Dret y la Rahó son els instruments més formidables que 'ls homes poseixen, pera fer triomfar y convertir en lletra de la llei la substancial de la llur conciència colectiva.

Segurament, durant el curs d'aquesta acció nostra, passaré moments de crisi, en que una ó altra d'aquelles dues violències ens barrerà'l camí. Més això serà transitori, per poca estona. Passada la perturbació de la crisi, quan las aygas revoltas hagin tornat à rependre 'l lit natural, altra vegada reperdrà 'l seu imperi, damunt las masses ciutadanes, la confiança en l'eficacia de la lluita que té en el Dret els seus límits y las seves armas poderoses, perque es l'única via segura y ferma del progrés dels pobles.

J. POU Y PAGÉS

Sobre lo de Creta

PALEM un poc de lo de Creta, que no té cap perill pera nosaltres. La qüestió de Creta va esser, un dia, objecte d'una mena d'intervenció catalana. Permeteu que jo, intervencionista convençut, recordi am certa delectança el gest d'aquella hora; però res més qu'el gest, perque la cosa en sí va esser una inegable equivocació nascuda de l'ignorància.

Ja sabéu a què vull referir-me. La joventut catalana va dirigir al rei dels helens un missatge fent vota per l'anexió de Creta, l'illa immortalizada per la gesta de Teseu, a la patria grega, com en un reviure gloriós de la tradició clàssica. Després... oh!, després una guerra turco-helènica, ben curta, va retornar a la realitat els nostres somniadors amarats de romanticisme...

He dit romanticisme; i en efecte, sobre la Grecia actual continua exercint la seua influència aquella transfiguració per la qual els romàntics afectaren veure en l'independència i reconstrucció de les terres helèniques una autèntica revivala del solar i de les gents i de la cultura qui celebraren en la metròpoli d'Atenes el coronament més esplèndid de l'art humà. Per una curiosa paradoxa, qu'un dia explicaré llargament, el romanticisme, manera artística mig-europea i barbara, va seguir en tot el continent europeu aquella segona Renàixença, purament helènifila, que encarnaren a França Chénier, a Itàlia Foscolo i Leopardi. Es sabut, per exemple, fins a quin punt en l'obra de tots els romàntics (entengué bé, de tots) hi ha una manifesta influència helènica al costat de les influències barbara i revolucionària. No cal insistir. Però el qui d'una manera més viva encarna l'ideal grec com a aspiració romàntica es aquell Byron qui visqué personalment el seu romanticisme de rebel, fins al punt de morir a Mysolonghi batallant per la llibertat de la terra sagrada.

Però... ¿què volèu? les coses son brutalment diverses de com les imagina un fàcil divagador de poeta; i permés que totes les fantasies depositin un vel sobre la Grecia rediviva, ningú reconeixerà, sota la costa d'una corrupció secular en tots els pobles han deixat un sediment d'impuresa, aquella Hélade antiga, patria de la bellesa meteixa, aquella Helena per qui el pensador modern continua sospirant desde la soilitud del laboratori.

Aquí, la regeneració o rejuventiment de Turquia fa encara més impossible la reconstitució de l'integrat grec. Un se demana si no convé, si no es justificissim, que l'illa mitològica de Minos continui pertanyent al renovellat imperi, nascut a vida lliure, abans qu'entregar-la a una Grecia nominal treballada per les més violentes crisis de pretorianisme militar i de flaquesa política.

GABRIEL ALOMAR

La campanya del Riff

Día 16 d' Agost

L'allocució del general Marina, publicada l' dia anterior, fa creure que avuy las tropas espanyolas començaran à avans.

Diu així l'allocució del general en quefe:

Concentradas ya en esta plaza y sus alrededores todas las tropas que el Gobierno de S. M. ha puesto bajo mi mando, para vengar los agravios que algunas kabilas del Rif han inferido à la Nación española, cumplole saludarlas en la orden de hoy, expresándoles la satisfacció y el entusiasmo de que me siento poseido al frente de ellas.

La imaginació impresionable de nuestras clases populares ha forjado fantásticas leyendas acerca de las condiciones que une el enemigo à quien hemos de combatir.

Tenéis sobre el innumerables ventajas: el armamento, la táctica, la instrucción y la disciplina, que es el arma más poderosa de los Ejércitos.

Seguid el camino que os indiquen vuestros jefes y oficiales; obedeced sus órdenes ciegamente; pensad en los momentos de peligro, en que aprovechando los accidentes del terreno y conservando serenidad para esgrimir vuestres armas y hacer fuego en la forma que se os ordena, sois invincibles.

Yo os prometo conduciros à la victoria y facilitaros medios para que escribáis una página gloriosa en la historia de nuestra Patria.

Europa nos ha confiado la misión honrosa de abrir paso à la civilización en este país salvaje, y hemos de cumplirla.

Espanya tiene la vista fija en vosotros, y con los aplausos que os tributa à diario y con los dignos dones que os otorga pròdigia y generosamente, os alienta à que probéis que sois descendientes de aquellos héroes que hace medio siglo clavaron nuestra bandera en los minarets de Tetuán, paseàndola victoriosa por el valle de los Castillejos, por la cuenca del Río Martín y por las ásperas montañas de Wad-Ras.

Pensem que cuanto major sea vuestro esfuerzo, antes volveréis à vuestros hogares, cubiertos de glòria.

Rendid culto fervoroso à la disciplina y al honor.

No olvidéu que ibaste vuestras madres os despreciafan si desmayais en el cumplimiento del deber!

Y cuando en el fragor del combat escuchéis el aullido estridente de nuestros enemigos, con el que tratarán de intimidar, avanzad com mayor decisión y arrojo. Permaneced serenos en vuestras posicions, si así se os ordena, limitadós com contestar à la algarada con los gritos patriòtics de «Viva el Rey», «Viva Espanya!»

Vuestro general y comandante en jefe,

MARINA.

Malgrat las esperances que feu concebir l'allocució transcrita no's realisà l'avans.

Una furiosa ventada se desencadenà sobre Melilla, axecant y arrossegant nuvols de pols y d'arena y dificultant tota operació militar. El vent causà molts desperfectes y tirà à terra algunes tendes de campanya.

Día 17 d' Agost

L'enemic s'ha correugut per la banda de Nador, ahont se nota forsa moviment, cap al Gurugú.

Són hostilizadas las posicions de Sidi-Hamed-el-Hach.

A Sidi-Mussa hi ha també un tiroteig.

Els moros de la policia indígena desallotjan de Frajana à grups de moros, que fugen cap à Mezquita.

El convoy es lleugerament tirotejat, resultant un soldat mort.

El Princesa de Asturias s'acostà à la platja bombardejant el zoco de Nador.

Día 18 d' Agost

Segueix el tiroteig à Alhucemas, haventse causat tres baixas vistes als moros.

A Melilla acudeixen al barranch del Llop més moros que de costum, essent canonejats.

Desde Sidi-Hamed-el-Hach se canoneja el camí que segueixen els moros per passar desde Nador al Gurugú.

El convoy es lleugerament hostilisat, sense baixas.

Al Penyó hi hagué tiroteig y canonades.

Día 19 d' Agost

Al Penyó de la Gomera y à Cabo de Agua no hi ha novetat.

Sortí à la nit avans el Sevilla cap à Alhucemas, protegit per el Numancia, pera deixarhi aigua. A trench d'aua començà la operació, entre l tiroteig dels moros.

Se presenta en la dita plassa d' Alhucemas el Larbi, confident de la cábila de Bocoya, diuent que està autorisat pels quefes de Beni-Urriguel per demanar la pau ab la plassa, ab lo qual no volen guerra y que 'l qui vulgi ferla que se 'n vagi als voltants de Melilla. El comandant militar d' Alhucemas contesta que lo mateix son espanyols els d' aquí que 'ls de Melilla

S'equivoca el company.
No es desde el otro lado; es desde éste.
Si ho dubta, pregúntiho á qualsevol qu' estigui ben enterat de la situació del Estret.
Veuará com li dirà lo mateix que nosaltres.

En pochs días, Barcelona ha rebut la visita d' infinitat de turistes extranjers.
Això ho fan remarcar alguns com à bon síntoma per la nostra ciutat.
Potsen si...
Pero no 'ns entusiasmém gayre ab aquèstas visites d' excèntrics y curiosos.

Recordemnos que varen acudir molts turistes, també, à Messina, després del terratrèmol.

L'arcalde va à Sant Hilari...
(Ditxós d' ell, que pot anarhil!)

En Layret vé de Cardó...
(Bon profit .. y Déu n' hi dò!)

En Callén ja té llicència...
(Benedida penitència!)

Això de formar part del Consistori,
se veu qu' es un terrible Purgatori.

Han sigut clausuradas 128 escolas.
Aprenem!...

Ayúdenme ustedes á.. leer!

«Han sido extrañadas varias personas.

Extranyadas?

No sé de qué s' han d' extranyar...

A nosaltres ja no 'ns extranya res, en els temps que corrém.

Ell sempre al peu del canó, y perdoni la censura que parli de màquines de guerra.

Ens referim al senyor La Cierva, qui acaba de manifestar que, encare que tots els ministres se'n vagin á estiuhejar á las platjas, ell no 's mourá de Madrid.

Y té una explicació, això.

«Qué hi anirà á fer ell á las platjas?

No cal que vagí á mar perra marens...

Prou marejat està á la Puerta del Sol.

Llegim en un diari independent, pero que simpatiza als els ministerials:
«La carencia de notícias políticas es absoluta.
Silenci absolut, reserva absoluta.
Ja ho veuen: ni ha Russial...
Fins en la carencia de notícias, ha d' imperar l' absolutisme.

En Xanxes y en Quiñones están comentant las darreras novas de la guerra:

Dicen que allá, per l' Octubre
estaremos en Zeluán...
—En Zeluán, ya, para entonces?
Oye, y tú ¿cómo lo sabs?
—Z...lu...an dicho á un periodista,
al Gobierno Militar.

Aquí hi vé de perilla el ditxo: «No 's pot dir blat, que no sigui al sach».

Al poble de Vega de Santa María va cremarse, l' altre dia, una gran cantitat de blat, apilat encara en les garberas.

No 'ns faltava sinó aquesta: després de lo dels convents; que 'ns cremessin els blats...

Després del aliment de l' ànima, el del cós.

S'ha tornat á parlar ab insistencia de una pròxima crisi.

Sinó que, respecte á aquest punt, las notícias no poden ser més contradictorias.

Mentre els senyors ministres juran y perjurian que «per ara no hi ha por de crisi», el poble no para d' exclamar concienciosament:

—Hi haurà crisi!... Vaya si hi haurà crisi!... Ja ho crech si hi haurà crisi!...

Y, ó molt ens enganyém, ó el poble tindrà rahó.

SOLUCIÓNS

A LO INSERTAT EN EL NUMERO ANTERIOR

1.ª XARADA I.—Vi-si-ta-ri-as.

2.ª TARJETA.—El Brassalet.

3.ª GEROGÍFICH COMPRIMIT.—Quintas.

Han endavatin totas ó part de las solucions del número anterior els caballers: Joseph Martorell de Badalona, José Delmau de Arenys, Ramón Valls, Joan Antich Puig y Manuel Pérez.

ENDEVINALLES.

XARADA

Terçera molt lluny d' Ordal
y enfilat á dalt d' un hu,
vaig sentir tocá 'l total
dos la filla de 'n Verdí.

JOSEPH S. JANSÀ

TRIÀNGUL SILÁBICH

1.ª: Nom de dona; 2.ª: Parany; 3.ª: Se'n fan en molts pobles, y 4.ª: Article.

P. ROMAGUERA

CORRESPONDÈNCIA

Caballers: S. C. (a) Calderón de «Sebas al Cap», Ramón F. Espinosa (a) Weyl, Pere Casablancas Sagrera, Joseph Martorell de Badalona, José Delmau de Arenys, Pere Cortacans (Llegidor de LA CAMPANA), Flor de Maig, Pepito Utset y Turró, Ramón Valls, A. S. J., Joseph Testagorda (Ciclista), y Jaume Marcé: *¡Atrás!*

Caballers: Miquel Serrats y Camps, Paquito, A. B. (a) Lo Rector de Vallfogona, S. Odrec, A. Pit, Joan Antich Puig, Maco, Paket Illa II, Daniel Mayor (Cherta) y R. A. Pau de las Calzas Curtas: *¡Adelante!*

Caballers: Un estudiant de Tortellá: Y es natural, home, que aquest any no 's celebren festas majors. ¿Qui fa broma en aquesta tempe de *fiers males*? Espanyoles ja no riurém fins que 'ns casin. —J. C. F.: Es deliciosa aquesta poesia castellana que m' envia:

Cual hermosa y volátil primavera...

—Una primavera volátil? ¡En quina Fauna ho ha trobat això?... —A. J. S.: He llegit el seu *Recort* y en guardaré molt mal idem. —Pep Sistell: ¿Mitja hora, diu?... Tres quarts vaig estar, y, encare no vaig poder sortirme. Les d' avuy tampoc s' aprofiten... Ah, y anavam s' escriu sense h. —Jobico: Gracias per l' envio. Faré una re- quissa á la cartera y lo que s' pugui insertar, anirà. —T.

Franciscà: Al llegar els versos de vesté, ningú dubta de la seua cor enamorat, pero tothom coincidirà en una opinió: en la de qu' i que ha escrit això desconeix les reglas poètiques. —E. Vilaret: Els sonets son bastant aixèrits. Grans mercés per tot. —Ramón Valls: Vaja, té, vug probar á veure, aquí mateix, si la censura li deixa passar una cantarella:

*Per tabaco, el de l' Habana:
per peix, el de Badalona;
per matons, els de Pedralbes;
per crema, la de Camprosa.*

Pere Cortacans (Llegidor de LA CAMPANA) y Francisco Rodríguez (a) Paquito: Per això que demanan, millor que s' avisten personalment ab el senyor López, editor. —R. P. y T., J. S., A. S. M., J. V. R., E. V., y S. B.: Rebut l' original que envíen ab destí als *Almanachs*, y s' agraeix. —J. N.: El que 'ns agrada més es el de l' escena de banys, y encare no 'ns agrada prou. —J. G.: La seua carta resultaria injuriosa. Tot això que entre línies se descubreix, acompañat de probas irrebatibles, molt bé. —J. Ximó: Un bon fadís voldràm; d' aprenents ens en sobran. No abandoni l' aprenentatge, si es que té vocació, y escrigui per vesté mateix, abstinentse d' enviar als senmanaris y fugint de precipitacions. Ab aquesta *Norma* arribarà á ser un *Trovatore* dels més *Puritanos*. —P. X. (a) Carcanada: *Caramba*, si que ho sento. —Francesc Fibla V.: Es inútil que s' entretenga en la tasca de copiar traballa d' altri. Vosté es un *pájaro*, y ab el bêch havérem conegut qu' es de rapinya. ¡Quin gust li dona veure el nom sota d' uns versos que no son seus!... ¿Qué no hi ha guardia civil per allá á Mataró?... Vaja, prou; no hi alternén ab pintas ridículas d' aquesta categoria. —Xip Xap Granota: Apuntissem sis, vesté també; com el veïn de més amunt... —E. A.: Vosté diu en sàficas estrofas plenes d' inspiració:

*¡Y com s' anomena una
rodona qu' en nit esclata
enviantos sos raigs de plata?
La Lluna.*

De modo que, segons vesté, la Lluna es una rodona que esclata de nit?... Si arriba á donar aquesta definició á n' en Comas y Sola, li clava una carbassa com una lluna.

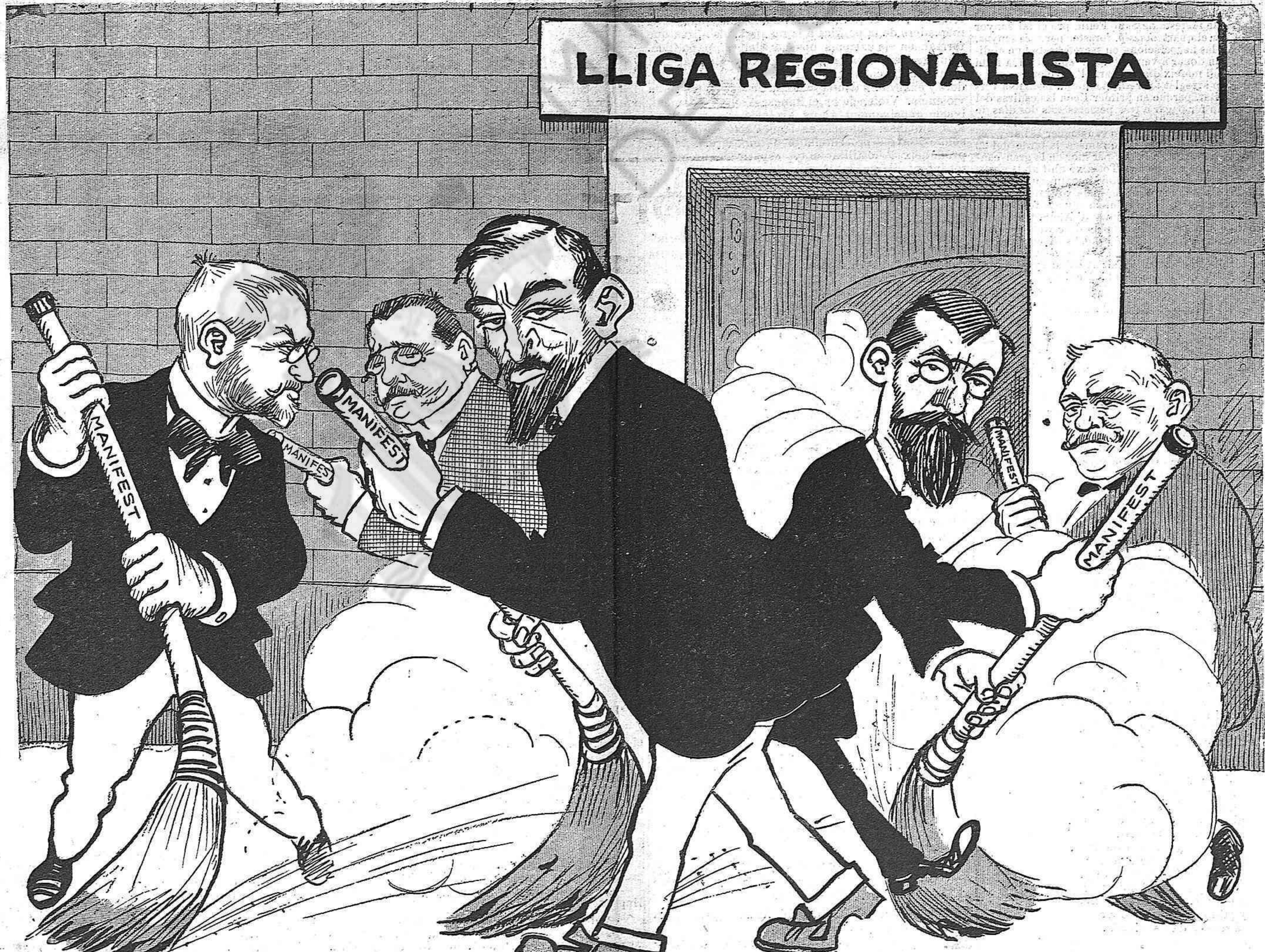
—E. F.: Si hi cab, la publicaré. —A. Pit: El pit que 's necessita per insertar uns versos tant pobres d' imaginació com aquests!... —Frederich Torreblanca: Esté escrit ab certa correcció, pero l' assumpt magreja... Quan tinga una idea de més rellan y més original, probi de desenrotillarla que vesté pot fer quelcom de profitós. —Carles Lluís: Següm opinant de la mateixa manera. —Jaume Munné: Rebut y gracies.

Imprenta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.

«Barriendo hacia dentro»

LLIGA REGIONALISTA

—Apa, noys, afanyems'hi, qu' ara es el moment d' arreplegar alguna cosa.